

B.A Semester - 6 (NEP-2020) Examination

March/April-2026

POL: Modern Indian Political Thoughts -2 (Minor-6)

Time: 2:00 Hours

Marks:50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ ગાંધીજીના પુસ્તક 'હિંદ સ્વરાજ' માં રજૂ થયેલા આધુનિક સભ્યતા અંગેના વિચારોની વિગતે ચર્ચા કરો. (૧૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ ગાંધીજીની 'સત્યાગ્રહ' અને 'અસહકાર'ની વિભાવના સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૨ જવાહરલાલ નહેરુના સમાજવાદ અને લોકશાહી અંગેના વિચારોનું વિશ્લેષણ કરો. (૧૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ નહેરુની 'બિન-જોડાણવાદ' ની નીતિ અને આંતરરાષ્ટ્રીય સહકાર અંગેના તેમના દ્રષ્ટિકોણની સમીક્ષા કરો.
- પ્રશ્ન-૩ ભારતમાં સમાજવાદી આંદોલનના ઉદભવ અને વિકાસના મુખ્ય તબક્કાઓ વિશે સવિસ્તાર જણાવો. (૧૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ ભારતીય રાજકારણમાં સામ્યવાદી વિચારધારાના પ્રભાવ અને તેના પાયાના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ એમ. એન. રોય દ્વારા પ્રસ્તુત 'નવ-માનવવાદ' અથવા 'મૌલિક માનવવાદ' ના સિદ્ધાંતોની વિગતે સમજૂતી આપો. (૧૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ વિનોબા ભાવેની 'સર્વોદય' અને 'ભૂદાન પ્રવૃત્તિ' પાછળના મુખ્ય ઉદ્દેશ્યો સ્પષ્ટ કરો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેના ચાર પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ આપો. (૧૦)
- 1) ગાંધીજીની 'રામ રાજ્ય' અને 'અસ્પૃશ્યતા નિવારણ'ની વિભાવના.
 - 2) નહેરુ અને આધુનિક ભારતનું નિર્માણ.
 - 3) ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસમાં સમાજવાદી જૂથનો ફાળો.
 - 4) એમ. એન. રોયનું સામ્યવાદથી માનવવાદ તરફનું સ્થળાંતર.

ENGLISH VERSION

- Que.1 Discuss in detail the ideas of modern civilization presented in Gandhiji's book 'Hind Swaraj'. (10)
OR
- Que.1 Explain Gandhiji's concept of 'Satyagraha' and 'Non-Cooperation'.
- Que.2 Analyze Jawaharlal Nehru's ideas on socialism and democracy. (10)
OR
- Que.2 Review Nehru's policy of 'Non-Alignment' and his view on international cooperation.
- Que.3 Explain in detail the main stages of the emergence and development of the socialist movement in India. (10)
OR
- Que.3 Discuss the influence of communist ideology in Indian politics and its basic principles.
- Que.4 Explain in detail the principles of 'Neo-Humanism' or 'Original Humanism' presented by M. N. Roy. (10)
OR
- Que.4 Explain the main objectives behind Vinoba Bhave's 'Sarvodaya' and 'Land donation activity'.
- Que.5 Answer any two of the following four questions. (10)
- 1) Gandhiji's concept of 'Ram Rajya' and 'Abolition of Untouchability'.
 - 2) Nehru and the making of modern India.
 - 3) Contribution of the socialist group in the Indian National Congress.
 - 4) M. N. Roy's shift from communism to humanism.
